

Biro za društvena istraživanja - BIRODI

ANALIZA

*TRANSPARENTOSTI INTERNET
PREZENTACIJA*

I

INTEGRITETA

KLUBOVA ABA LIGE

Autori:

Zoran Gavrilović, sociolog, antikorupcijski stručnjak

Miodrag Anđelković, politikolog, sportski novinar

Šta je predmet analize?

Kao organizacija koja je posvećena kreiranju rešenja, razvoju, promociji i monitoringu i evaluaciji građanskog, profesionalnog i institucionalnog integriteta opredelili smo se da napravimo analizu transparentnosti na nivou internet prezentacija košarkaških klubova, koji su učesnici ABA lige u sezoni 2019/2020.

Inspiraciju smo našli na internet prezentaciji Fudbalskih klubova Real¹ i Barselona², čije su sekcije i istoimeni košarkaški klubovi Real i Barselona, a koji su na svojim sajtovima predstavili prakse i instrumente integriteta

Cilj ovog istraživanja je da pomogne klubovima da realno prikažu svoje funkcionisanje i da unaprede svoj institucionalni integritet čime će da otklone svaku sumnju kada su u pitanje nezakonita i neetična postupanja. Da bi se izbegle bilo kakve sumnje u eventuelne nepravilnosti, bilo bi poželjno da svi zajedno uradimo ovo istraživanje, a pomoć medija bi bila svakako dobrodošla. Oni bi pomogli u transparentnom poslovanju klubova.

Zašto ABA liga?

Razlog za izbor ABA lige za naše prvo istraživanje je rezultat nekoliko činjenica:

Košarka kao sport je na ovim prostorima bila i ostala avangardni sport koji je donosio promene ne samo u sportu kao takvom. U prilog tome govori i činjenica ABA liga je liga koja se igra na prostoru na kojem je su vođeni ratni sukobi i čije održavanje je doprinelo pomirenju među državama, a koje imaju učesnike u ovom regionalnom takmičenju. Nosioci tog pomirenja su bili kako sama liga, tj. njen menadžment, već i rukovodstva klubova, igrači, ali i sportski novinari.

Klubovi sa prostora gde se igra ABA liga više puta su osvajali evropsku titulu (Bosna, Cibona, Jugoplastika, POP 84, Partizan) i KK Crvena Zvezda u ženskoj konkurenciji

Uvereni smo da ovaj analiza od strane rukovodstva ABA lige i klubova biti doživljena kao podrška razvoju integriteta i etičkog upravljanja na nivou ABA lige i njenih takmičenja. Želeli smo da ovim istraživanjem podignemo integritet lige, koji je poslednjih nekoliko godina zbog dešavanja u samom finalu takmičenja doveden u pitanje.

---

¹ <https://www.realmadrid.com/en/about-real-madrid/club/transparency>

² <https://www.fcbarcelona.com/en/club/transparency>

Kako smo radili analizu?

Metodologija izrade analize podrazumeva da se na osnovu unapred definisanih indikatora istražimo da li i za koji vremenski period i u kojem obim su predstavljene informacije koje govore o institucionalnom, normativnom, kadrovskom, finansijskom funkcionisanju kluba, ali i informacije o instrumentima etičkog upravljanja, antikorupcije i integriteta:

1. Statut kluba
2. Etički instrumenti (plan integriteta, kodeks ...) od 1991. godine
3. Informacija o članovi Skupštine kluba od 1991. godine
4. Zapisnici sa sednica Skupština kluba od 1991. godine
5. Pravilnici koji regulišu rad Skupštine kluba od 1991. godine
6. Informacije o članovima UO kluba od 1991. godine
7. Zapisnici sa sednica UO kluba od 1991. godine
8. Pravilnici koji regulišu rad UO kluba od 1991. godine
9. Finansijski izveštaji od 1991. godine
10. Izveštaj nezavisnog revizora
11. Informacija o članovima Nadzornog odbora
12. Zapisnici o radu Nadzornog odbora
13. Pravilnik koji regulišu rad Nadzornog odbora
14. Disciplinska komisija
15. Zapisnici o radu Disciplinske komisije
16. Akt koji regulišu rad Disciplinske komisije
17. Informacija o dobijenim sredstvima iz javnih i državnih izvora od 1991.
18. Izveštaj o radu kluba od 1991. godine
19. Informacija o načinu trošenja sredstvima iz javnih i državnih izvora od 1991.
20. Pravilnik o javnim nabavkama
21. Pregled sprovedenih javnih nabavki finansiranih iz javnih sredstava od 1991. godine
22. Akt koji regulišu prava zaposlenih, a koja nisu deo radnog zakonodavstva
23. Akt koji regulišu prava igrača i trenere, a koji nije deo radnog zakonodavstva
24. Ime i prezime osobe zadužene za prijem informacije od uzbunjivača
25. Ugovori sa trenerima koji su plaćeni iz javnih izvora od 1991. godine
26. Ugovori sa igračima koji su plaćeni iz javnih izvora od 1991. godine
27. Ugovori sa sponzorima iz javnog sektora
28. Ugovori sa sponzorima iz privatnog sektora

na sajtovinu klubova (poređani po abc redu)

1. KK Budućnost
2. KK Cedevita Olimpija
3. KK Cibona
4. KK Crvena Zvezda
5. KK FMP
6. KK Igokea
7. KK Krka

8. KK Mega
9. KK Mornar
10. KK Partizan
11. KK Primorska
12. KK Zadar

Nakon izrađene analize internet prezentacije i objave nalaza klubovima ABA lige će biti upućen upitnik kojim će biti istraženo da li se nedostajuća dokumenta nalaze u klupskoj administraciji ili su u nadležnim državnim institucijama. Nakon dobijenih informacija klubovima će biti poslat novi upit sa predlogom da nedostajuće dokumente postave do početka nove sezone ABA liga kada bi BIRODI uradio novo merenje i objavio rezultate, odnosno proglasio prvog sampiona Integriteta ABA lige.

Prikaz nalaza

Tabela 1. Pregled nalaza monitoringa³

Klub	Nalaz
KK Budućnost	Na internet prezentaciji kluba postoje informacije o Upravnom odboru klub i menadžmentu kluba sa informacijom o funkcijama van kluba, ali i sponzorima.
KK Cedevita Olimpija	Na internet prezentaciji kluba postoje informacije o predsjedniku, članovima Upravnog i nadzornog odbora, Disciplinskoj komisiji, spisku dobavljača i informacije o sponzorima.
KK Cibona	Na internet prezentaciji kluba postoje informacije o predsjedniku, generalnom menadžeru, članovima skupštine kluba kao i finansijski izveštaj za 2019. godinu, odnosno izveštaj nezavisnog revizora
KK Crvena Zvezda mts	Na internet prezentaciji kluba ne postoje informacije koje su predmet monitoringa.
KK FMP	Na internet prezentaciji kluba postoje informacije o predsjedniku i sekretaru kluba i sponzorima
KK Igokea	Nema ni jedne informacije na internet prezentaciji kluba, a koje su predmet monitoringa
KK Krka	Na internet prezentaciji kluba postoje informacije o predsjedniku, članovima Upravnog i Nadzornog odbora kluba i sponzorima.
KK Mega Bemaks	Na internet prezentaciji kluba postoji informacija o predsjedniku kluba i generalnom menadžeru i direktoru marketinga
KK Mornar	Na internet prezentaciji kluba postoji informacija o predsjedniku kluba, predsjedniku Skupštine kluba, direktoru i sportskom direktoru kluba, odnosno sponzorima
KK Partizan NIS	Na internet prezentaciji kluba postoji informacija o predsjedniku kluba, članovima Upravnog odbora, sprovedenim javnim nabavkama za 2019. sa pratećom dokumentacijom
KK Koper Primorska	Na internet prezentaciji kluba postoji informacija o predsjedniku, potpredsjedniku, kao i članovi Upravnog odbora kluba.
KK Zadar	Na internet prezentaciji kluba postoji informacija o direktoru, predsjedniku nadzornog odbora kluba, sportskom direktoru i sponzorima

³ U Tabeli 1 su prikazani su nalazi koji prikupljeni 22. aprila 2020. godine

Zaključci i preporuke

Na osnovu napred navedenih nalaza izvodimo zaključke i preporuke:

- ❖ Internet prezentacije analiziranih klubova ABA lige su nedovoljno transparentne, a klubovi nemaju razvijene mehanizme institucionalnog i profesionalnog integriteta.
- ❖ Internet prezentacije su u funkciji promocije, a ne polaganja računa javnosti i navijačima prezentovanje postupanja i funkcionisanja organa klubova od nekih se neki finansiranju javnim novcem.
- ❖ Da gledano po državama u kojima klubovi ABA lige imaju sedišta internet prezentacije klubova iz država članica Evropske unije (Hrvatska i Slovenija) najsadržanije, a najmanje sadržajne internet prezentacije imaju klubovi iz Srbije.
- ❖ Samo dva kluba na svom sajtu imaju Statut kluba
- ❖ Posmatrano po klubovima ističu se:
  - KK Budućnost Voli ima slike i informaciju o funkcijama članova Upravnog odbora van kluba,
  - Košarkaški klub Cibona, koja jedina ima na svojoj prezentaciji pored članova Skupštine kluba i Upravnog odbora ima i finansijski izveštaj i izveštaj nezavisne revizije,
  - Košarkaški klub Cedevita Olimpija, koja jedina ima na sajtu informaciju o Disciplinskoj komisiji
  - Košarkaški klub Partizan NIS, koji jedini ima informacije o sprovedenim nabavkama uz prateću dokumentaciju za 2019. godinu
  - Nijedan klub iz Srbije nema javnu informaciju o osobi koja je zadužena za prijem informacije od uzbunjavača i ako je zakonskoj obavezi da ga ima..

Na osnovu napred navedenog predlažemo ABA ligi da napravi Pravilnik kojim bi obavezala klubove na objavljivanje informacija koje doprinose unapređenju transparentnosti, povećanju odgovornosti i polaganja računa prema javnosti i građanima od čijeg se novca finansiranju, smanjnu rizika od nezakonitog i neetičkog postupanja, a sve to sa ciljem da košarka kao sport, a time i ABA liga sa svojim takmičenjima ostane na strani unapređenja sportskog i ukupnog integriteta na prostoru bivše Jugoslavije. Cilj ovog istraživanja je da pomogne klubovima da realno prikažu svoje funkcionisanje i da otklone svaku sumnju u njihovo poslovanje i da se poštuju finansijski fer-plej.